

Nr 82

Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation; given Stockholms slott den 23 februari 1956.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, lämna riksdagen redogörelse för Nordiska rådets fjärde session i Köpenhamn den 27 januari—3 februari 1956.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén

Utdrag ur protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1956.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför ministern för utrikes ärendena följande.

Nordiska rådets fjärde session ägde rum i Köpenhamn den 27 januari—3 februari 1956. Vid denna session antog rådet tjugoen rekommendationer, riktade till regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

Nordiska rådets svenska delegation har överlämnat en till Konungen ställd skrivelse, dagtecknad den 22 februari 1956, med redogörelse för rådets fjärde session. Från delegationens sekretariat har därjämte erhållits en förteckning över åtgärder som vidtagits med anledning av rådets vid dess första, andra och tredje sessioner antagna rekommendationer.

Denna skrivelse är, jämte nämnda förteckning, såsom bilaga fogad till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Jag får hemställa, att Kungl. Maj:t måtte giva riksdagen den nu lämnade redogörelsen tillkänna.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att skrivelse av den lydelse bilagan till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Anders Forsse

Till KONUNGEN

Härmed får Nordiska rådets svenska delegation överlämna bifogade redogörelse för rådets fjärde session i Köpenhamn den 27 januari—den 3 februari 1956.

Stockholm den 22 februari 1956.

Underdånigst

För Nordiska rådets svenska delegation:

BERTIL OHLIN

Gustaf Petrén

<i>Socialpolitiska utskottet:</i>	herrar	Birger Andersson, Pettersson i Dahl, Sjödahl.
<i>Trafikutskottet:</i>	herr fru herr	Olof Andersson, Ragnhild Sandström, Werner.
<i>Ekonomiska utskottet:</i>	herrar	Edberg, Ohlin, Severin i Stockholm (vice ordförande), Skoglund i Doverstorp.

Regeringsrepresentanterna erhöilo en generell inbjudan att delta i utskottssammanträdena under sessionen. De svenska närvarande regeringsrepresentanterna deltog samtliga i utskottsarbetet, statsministern, ministern för utrikes ärendena och statsrådet Hedlund i ekonomiska utskottet, statsrådet Zetterberg i juridiska utskottet samt statsrådet Lange i trafikutskottet och i ekonomiska utskottet.

II. Behandlade ärenden.

De ärenden — saker — som rådet hade att behandla vid denna session uppdelades på saklistan i tre olika grupper, en omfattande uppskjutna saker och nya förslag, en omfattande berättelser och en omfattande meddelanden från regeringarna jämlikt 11 § stadgan för Nordiska rådet rörande åtgärder i anledning av de av rådet tidigare beslutade rekommendationerna. Från föregående session kvarstodo 8 uppskjutna saker. Till fjärde sessionen hade väckts 19 *medlemsförslag* och 2 *regeringsförslag*. Sammanlagt 10 *berättelser* överlämnades av regeringarna till rådet, däribland sådana avgivna av nordiska utskottet för lagstiftningssamarbete, nordiska ekonomiska samlarbetsutskottet, nordiska socialpolitiska kommittén, nordiska kulturkommissionen och nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. Därjämte erhöil rådet från regeringarna berättelser om samarbetet för bekämpande av polioepidemier, om »fågelflyktlinjen» Rödby-Femern, om atomkraftsamarbetet, om vägförbindelserna mellan Norge och Sverige samt om löne- och socialstatistiken.

I enlighet med vid föregående session inledd praxis hade presidiet utarbetat en rapport om sin verksamhet mellan rådets tredje och fjärde sessioner. Rapporten utgjorde underlag för en allmän debatt i rådet å sessionens öppningsdag med deltagande av 16 talare. Efter debattens slut lades rapporten till handlingarna. — Rådets juridiska sjuannakommitté, vilken utsågs vid föregående session för att förbereda rådets behandling av de saker, som kunde förväntas bli behandlade av juridiska utskottet vid denna session, hade likaledes avgivit en rapport rörande sitt arbete.

Vid sessionen antogs 21 rekommendationer. Samtliga i omröstningarna rörande rekommendationerna deltagande medlemmar röstade därvid för dessa utom i de fall, som i det följande angivas. Rekommendationerna återgivas i en vid denna redogörelse fogad bilaga.

*A. Saker behandlade av juridiska utskottet.**1. Nordiska medborgares likställighet.*

Det från föregående sessionen uppskjutna förslaget om en parlamentarisk kommitté för behandling av likställighetsfrågorna hade närmare utretts av den förutnämnda juridiska sjuannakommittén, vilken förberett de juridiska sakernas behandling vid sessionen. I överensstämmelse med denna kommittés förslag beslöt rådet uppdraga åt en av rådet sedermera under sessionen utsedd kommitté, bestående av 9 personer, vilken fick till uppgift att förbereda juridiska utskottets arbete vid nästa session, att även omhändera den fortsatta behandlingen av sådana likställighetsfrågor, vilka icke handhades av andra organ. I en rekommendation (rek. nr 1) hemställde rådet tillika om regeringarnas bemyndigande för nämnda kommitté att i sitt arbete med likställighetsspörsmålen träda i direkt förbindelse med vederbörande departement och ministerier.

Vad angår de olika likställighetsspörsmålen uttalade utskottet särskilt önskemål om att arbetet med konventionen rörande bistånd till domstol i annat nordiskt land skulle slutföras så snart som möjligt.

Nyssnämnda juridiska sjuannakommitté hade i sin rapport ifrågasatt, att rådet skulle vid sessionen till behandling upptaga spørsmålet om den nordiska utlämningslagstiftningen. Med hänsyn till bl. a. att förberedelsearbetet med denna fråga ännu icke helt slutförts inom regeringsorganen, ansåg utskottet att med frågan borde anstå till nästa session. Rådet beslöt uppdraga åt ovan omförmälda niomannakommitté att förbereda frågan till nästa session.

Till svenska medlemmar i den juridiska niomannakommittén utsåg rådet herrar Rylander och Severin i Stockholm.

2. Lagstiftningssamarbetet.

Inom rådets förberedande juridiska sjuannakommitté var frågan om det nordiska lagstiftningssamarbetets organisation föremål för ingående överväganden. Kommittén hade även haft tillfälle att överlägga därom med de nordiska ländernas justitieministrar. I en allmänt hållen rekommendation (rek. nr 11) beslöt rådet uppmana regeringarna tillse, bl. a. att gemensamma utredningskommittéer framlade sina betänkanden vid ungefär samma tidpunkt i alla länderna, att gemensamma lagstiftningsfrågor behandlades samtidigt i de nationella parlamenten samt att behovet av samverkan även under parlamentsbehandlingen tillgodosåges på lämpligt sätt. Vid omröstningen om rekommendationen nedlade två medlemmar sina röster.

3. Straffrättsligt och kriminologiskt samarbete.

På grundval av ett medlemsförslag väckt av bl. a. herrar Rylander och Severin beslöt rådet i rekommendation till regeringarna (rek. nr 5) förorda en fortsatt utbyggnad av det pågående samarbetet på straffrättens område. Enligt utskottets mening föreläge inga hinder av principiell natur mot en utvidgning av detta samarbete. Grundvalen för detta vore det förhållandet, att varje land kunde hysa fullt förtroende för lagstiftning och rättskipning i övriga nordiska länder. Särskilt pekade utskottet på möjligheterna att vidga domstolarnas kompetens att döma beträffande brott, som förövats i annat nordiskt land än domstolslandet, samt möjligheterna att i den dömdes hemland ombesörja verkställighet av straff, som ådömts honom i annat nordiskt land. Behov av en sådan verkställighetsordning förefunnes såväl beträffande villkorliga straff som ovillkorliga frihetsstraff.

I anledning av ett av den svenska regeringen avgivet regeringsförslag rekommenderade rådet regeringarna (rek. nr 4) att undersöka möjligheterna för ett vidgat nordiskt samarbete på det kriminologiska området. I sitt utlåtande förklarade sig utskottet icke på nuvarande ståndpunkt vilja taga ställning till frågan om ett sådant samarbete borde få formen av upprättandet av ett gemensamt forskningsinstitut.

4. Trafiknykterhetslagstiftningen.

Efter överläggningar bl. a. med de nordiska ländernas justitieministrar hade medlemmarna i den tidigare nämnda juridiska sjumannakommittén — däribland herr Rylander och Severin — funnit önskvärt att rådet bereddes tillfälle behandla frågan om enhetligare trafiknykterhetsregler. På detta område gälla för närvarande olika bestämmelser i de nordiska länderna. I Norge och Sverige ha promilleregler intagits i lagstiftningen, medan däremot så icke är fallet i Danmark och Finland.

Utskottet föreslog att man borde söka nå större enhetlighet mellan ländernas lagstiftning på det sättet, att dessa enades om en viss lägre gräns för straffbarheten vid trafiknykterhet; utskottet förutsatte att denna gräns skulle bestämmas genom promilleregler och fann naturligt att taga den i Norge gällande gränsen, som är satt vid 0,5 ‰ alkohol i blodet, till utgångspunkt för blivande förhandlingar. Vidare diskuterade utskottet möjligheterna att beträffande grövre former av trafiknykterhet, som förutsattes skola i alla länder förskylla frihetsstraff, tillämpa antingen schematiskt verkande promilleregler eller fri bevisprövning.

I det å utskottets vägnar framlagda förslaget till rekommendation uppmanades regeringarna att upptaga förhandlingar för att söka förenhetliga de olika ländernas trafiknykterhetslagstiftning, varvid borde eftersträvas att finna en viss lägre, på promilleregler grundad straffbarhetsgräns. I utskottet reserverade sig de tre danska medlemmarna och framlade i rådet förslag till en rekommendation, vari hemställdes, att den fria bevisbedömningen i vidast möjliga omfattning skulle läggas till grund vid regeringsförhandlingarna i saken.

Vid omröstningen i rådet antogs det för utskottets räkning framlagda förslaget till rekommendation (rek. nr 16) med 31 röster (samtliga i omröstningen deltagande finländska, norska och svenska rådsmedlemmar utom herr Severin ävensom två danska medlemmar) mot 18 röster (samtliga isländska medlemmar, 12 danska medlemmar samt herr Severin). En dansk medlem avhöll sig från att rösta.

5. Revision av rådets stadga och arbetsordning.

I samband med vidtagande av de ändringar i stadgan för rådet, som föranletts av Finlands inträde i detta, hade presidiets uppmärksamhet riktats på åtskilliga inadvartenser i stadgan, som borde tillrättas. Presidiets medlemmar — från svensk sida herr Severin — hade i sådant syfte väckt ett medlemsförslag om översyn av stadgan och i samband därmed om vissa ändringar i rådets arbetsordning. Under den allmänna debatten på sessionens öppningsdag framkommo därjämte åtskilliga förslag till ändringar i rådets verksamhetsformer och arbetssätt, vilka för att kunna genomföras torde kräva ändringar i stadgan eller arbetsordningen.

Utskottet fann sig icke ha möjlighet att under den korta tid, som stod till buds under sessionen, upptaga dessa spørsmål till saklig behandling. På förslag av utskottet beslöt rådet därför att uppdraga åt presidiet att — i samverkan med fem av utskottet utsedda representanter för detta, för Sveriges del herr Rylander — genomgå rådets stadga och arbetsordning och för

rådet framlägga eventuella förslag till ändringar i dessa. Dock beslöt rådet att omedelbart upphäva 25 § arbetsordningen, vilken paragraf innehöll föreskrifter om sättet för sändandet av rådets handlingar till Finland m. m., innan Finland ännu inträtt i rådet.

6. Övriga saker.

I ett av bl. a. herr Rylander väckt medlemsförslag begärdes undersökningar av möjligheterna att utgiva en fortlöpande rättsfallssamling berörande rättsområden, som regleras av gemensam nordisk lagstiftning. Förslaget uppskötts till nästa session för att den förutnämnda niomannakommittén skulle bliva i tillfälle att i samråd med justitieministrarna närmare utreda frågan.

Beträffande ett av rådets tre finländska folkdemokratiska medlemmar väckt förslag om att rådet skulle hemställa, att Finlands president J. K. Paasikivi tilldelades Nobels fredspris för år 1956, beslöt rådet på formella grunder att icke företaga sig något.

I meddelanden hade regeringarna upplyst, att en överenskommelse inom kort komme att ingås mellan Danmark, Norge och Sverige med syfte att förhindra, att medborgare i något av dessa länder komme att bliva skyldig fullgöra värnplikt i mer än ett av länderna. Under hänvisning härtill avskrev rådet rekommendation nr 19/1954 i detta ämne som slutbehandlad. Likaledes avskrev rådet som slutbehandlade rekommendation nr 21/1954 om utbyte av förvaltningstjänstemän, sedan regeringarna förklarat sig villiga att genomföra rekommendationen och medel även anvisats för ändamålet, och rekommendation nr 20/1954 om direkt skriftväxling mellan myndigheter i de nordiska länderna, enär utskottet ansett sig kunna konstatera att regeringarna hyste den meningen att skriftväxling lämpligen borde försiggå direkt, försåvitt icke språkliga hinder stå hindrande i vägen eller utrikespolitiska eller andra liknande skäl göra utrikesdepartementens medverkan påkallad.

Vad angår frågan om likställighet nordiska medborgare emellan beträffande rätten till sportfiske uttalade sig utskottet för att detta spörsmål skulle lösas så, att andra nordiska länders medborgare likställdes med det egna landets medborgare med avseende å rätt till sportfiske med vissa handredskap längs havskusterna.

B. Saker behandlade av kulturutskottet.

1. Journalistfrågor.

Den sedan föregående sessionen uppskjutna frågan om gemensam nordisk journalistutbildning hade närmare utretts av en på presidiets föranstaltande utsedd kommitté, vari från svensk sida deltagit suppleanten i svenska delegationen herr Netzén. På grundval av denna utredning beslöt rådet rekommendera regeringarna (rek. nr 2) att åska de behövliga medlen till en gemensam nordisk journalistutbildning, tills vidare förlagd till Journalistkursus vid Århus universitet. Kulturutskottet anslöt sig till uppfattningen att den nordiska journalistutbildningen borde ha karaktären av fortbildning och att en sådan kunde anordnas redan nu, även om den grundläggande utbildningen ännu icke vore fullt utbyggd överallt. De sammanlagda kostnaderna för de planerade fortbildningskurserna hade beräknats till 72 000 danska kronor om året, varav 60 000 kronor skulle fördelas lika mellan Danmark, Norge och Sverige samt återstoden fördelas mellan samtliga länder i förhållande till antalet deltagare från varje land. Utskottet

tog icke ställning till frågan om den definitiva placeringen av denna utbildning.

Ett från isländskt håll framfört medlemsförslag om utbyte av journalister — medundertecknat av bl. a. herr Severin — avslogs av rådet under hänvisning till att ett sådant utbyte borde kunna åstadkommas av intresserade tidningar i samråd med Nordiska journalistförbundet och andra pressorganisationer. Ett under överläggningen i rådet framställt yrkande om uppskov med ärendet till nästa session avslogs av rådet med 22 röster mot 13.

2. Näringsforskning.

Ett i Sverige framkommet initiativ avseende inrättandet av ett näringsforskningsinstitut hade bringats inför rådet genom ett medlemsförslag av bl. a. herr Edberg med yrkande, att det planerade institutet måtte inrättas som en nordisk forskningsinstitution. Av svenska regeringen hade sedermera lagts fram ett ändringsförslag i saken, vari denna hemställde om rådets yttrande i frågan. I utskottet ansåg man sig icke nu kunna taga ställning till om samarbetet på detta område borde få formen av ett gemensamt institut. Rådet inskränkte sig för den skull till att rekommendera regeringarna (rek. nr 14) att undersöka huru samarbete bäst kunde ordnas mellan existerande institutioner på näringsforskningens område och huruvida det vore lämpligt med ett gemensamt nordiskt institut för näringsforskning.

3. Kulturell upplysning i utlandet.

Sedan genom Nordiska kulturkommissionen förslag utarbetats till realiserande av rådets rekommendation nr 2/1954 om översättning till världsspråk av nordisk skönlitteratur, hade en medlem av rådet väckt tilläggsförslag om att 7 500 norska kronor skulle anvisas av ett vart av de nordiska länderna för att slutföra de påbörjade undersökningarna på området. Rådet beslöt i enlighet härmed i en rekommendation till regeringarna (rek. nr 12). Utskottet tog däremot icke ställning till de olika uppfattningar, som framförts i utskottet rörande det förslag till urval av litteratur som enligt den uppgjorda listan skulle översättas.

Ett förslag om ökad samordning av det arbete, som utföres av de nordiska ländernas institut för utlandsupplysning — från svensk sida biträtt av herr Ohlon — föranledde icke någon åtgärd från rådets sida. Utskottet ansåg, att rådet icke borde företaga sig något förrän konkreta förslag föreläge för ett vidgat samarbete.

4. Nordisk kulturfond.

I denna från föregående sessionen vilande sak hade föreningarna Norden i enlighet med rådets önskemål verkställt en utredning. Denna mynnade ut i förslag om tillskapande av en fond med ett fiktivt kapital av 30 millioner norska kronor. De olika länderna skulle årligen tillskjuta ett belopp sammanlagt motsvarande 4 % av det tilltänkta kapitalet eller tillhoppa 1,2 millioner norska kronor. Utskottet fann framför allt nödvändigt att rådet, innan det beslöte i frågan, hade tillgång till närmare utredning om vilka ändamål som skulle främjas genom en fond av detta slag. På förslag av utskottet beslöt rådet därför uppskjuta saken till nästa session samt rekommenderade tillika regeringarna (rek. nr 3) att från Nordiska kulturkommissionen införskaffa ett uttalande rörande förslaget, särskilt beträffande vilka ändamål en kulturfond som den föreslagna skulle tillgodose.

5. Tullar och importrestriktioner för böcker och andra tryckalster.

I anledning av några aktuella händelser hade från norskt håll väckts ett tilläggsförslag om att rådet skulle uttala sig för avskaffande av tullar och

importrestriktioner för böcker och andra tryckalster. Rådet anslöt sig på utskottets hemställan till förslaget och beslöt en rekommendation till regeringarna i ämnet (rek. nr 13).

6. Övriga saker.

Ett bl. a. av herrar Edberg och Ericsson i Näs väckt medlemsförslag att undersöka möjligheterna för en ordning beträffande den i de olika länderna utgående ersättningen till författare för bibliotekslån av deras böcker, enligt vilken författare med medborgarskap i de nordiska länderna skulle likställas med varandra, tillvann sig utskottets sympati. Utskottet ansåg dock spørgsmålet för närvarande närmast vara en intern dansk och svensk fråga, varför rådet icke borde antaga någon rekommendation i ämnet. Rådet beslöt också i enlighet härmed att icke företaga sig något i saken.

Herr Edberg hade väckt ett medlemsförslag om möjlighet för elever från annat nordiskt land att i skolarbetet använda sitt eget modersmål. Med hänsyn till myndigheternas intresse för frågan ansåg utskottet att denna kunde väntas bli löst i administrativ ordning utan rådets mellankomst. Rådet beslöt på grund härav att icke företaga något i saken.

Såsom slutbehandlad avskrev rådet rekommendationen nr 6/1955 om nordiskt samarbete beträffande radio och television, vad angår den senare frågan under hänvisning till att förutsättningar för en realitetsbehandling saknades så länge television funnes blott i Danmark.

Frågan om uppförande av en nordisk paviljong på Biennalen i Venedig, i vilket ämne rådet antagit rekommendationen nr 3/1955, hade av svenska regeringen återförvisats till rådet. Utskottet uttalade sig för att undersökningarna i saken bedres så att rådet vid nästa session kunde erhålla besked om huruvida ekonomiska och andra förutsättningar föreligga för en gemensam insats på detta fält. Även vad beträffar rekommendationen nr 13/1955 om översättning av facklitteratur från finska och isländska till annat nordiskt språk uttalade sig utskottet för fortsatta undersökningar.

C. Saker behandlade av socialpolitiska utskottet.

1. Socialpolitiska frågor.

Sedan de nordiska ländernas regeringar den 15 september 1955 undertecknat en konvention om social trygghet, kunde rådet avskriva rekommendationen nr 6 punkt b/1953 härom som färdigbehandlad.

I anledning av medlemsförslag väckt av bl. a. Birger Andersson hade rådet att taga ställning till frågan om nordiskt samarbete beträffande invalidvården och de partiellt arbetsföras problem. Utskottet fann mycket önskvärt, att lösningen av dessa befolkningsgruppers problem påskyndades och att det undersöktes på vad sätt ett nordiskt samarbete kunde bidra här till. Rådet beslöt på utskottets hemställan antaga en rekommendation till regeringarna i saken (rek. nr 18).

Frågan om likartad nordisk abortlagstiftning, som väckts redan vid rådets andra session, uppsköts ånyo.

2. Hälso- och sjukvård.

I anledning av ett från föregående session vilande förslag om organisationen av hälsovårdssamarbetet beslöt rådet att i rekommendation till regeringarna (rek. nr 15) förorda, att internordiska möten vid behov borde avhållas av de regeringsmedlemmar, som i de olika länderna handha hälso- och sjukvårdsfrågor. Vid omröstningen avstodo fem medlemmar från att rösta, däribland herr Ewerlöf.

Rådet har vid föregående sessioner behandlat ett flertal spörsmål rörande gemensam arbetsmarknad och likvärdig utbildning för olika grupper av medicinsk personal. I anledning av ett medlemsförslag väckt av bl. a. fru Sjöström-Bengtsson beslöt rådet rekommendera regeringarna (rek. nr 19) att i samband med utredningar rörande dessa frågor upptaga även spörsmålet om likvärdig utbildning och gemensam arbetsmarknad för sjuksköterskor i öppen vård (hälsosystrar).

Herr Fast hade väckt ett medlemsförslag om utredning angående tillskapande av en gemensam nordisk sjukhustidskrift. Behovet av och möjligheterna att få till stånd en sådan tidskrift borde enligt utskottets mening närmare utredas. På förslag av utskottet antog också rådet en rekommendation av sådant innehåll (rek. nr 10). Två medlemmar, däribland herr Ohlon, avhöllo sig från att rösta beträffande rekommendationen.

Av de vid andra sessionen beslutade rekommendationerna om samarbete på medicinalväsendets område ansåg sig rådet nu kunna som slutbehandlade avskriva rekommendationerna nr 11/1954 angående gemensam medicinalstatistik — under hänvisning till det omfattande samarbete som pågår på detta fält — och nr 17/1954 angående samarbete inom världshälsovårdsorganisationen under återopande av att samarbetet inom denna erhållit en tillfredsställande form.

Utskottet anslöt sig till ett uttalande i en av experterna inom utskottet utarbetad berättelse om samarbetet beträffande bekämpande av polioepidemier, vari betydelsen av fortlöpande kontakt mellan de nordiska länderna beträffande produktion och kontroll av poliovacciner underströks.

3. *Alkoholforskning.*

Frågan om det framtida nordiska samarbetet beträffande alkoholforskning hade väckts i ett från norskt håll framlagt medlemsförslag. Utskottet uttalade sin anslutning till tanken att problemen på detta område borde lösas på nordisk basis men ställde sig dock tveksamt till om detta samarbete borde få formen av ett gemensamt institut. Utbyte av erfarenheter och fördelning av forskningsuppgifter syntes utskottet vara arter av samverkan, som av vissa skäl kunde vara att föredraga. Under alla omständigheter borde samarbetet få permanent karaktär. En förutsättningslös utredning borde emellertid komma till stånd i saken. Rådet beslöt också att rekommendera regeringarna (rek. nr 17) att närmare utreda frågan om samarbete på ifrågasatt område.

4. *Förenhetligande av arbetsrättslig lagstiftning.*

Spörsmålet om större enhetlighet beträffande viss arbetsrättslig lagstiftning hade av rådet uppskjutits från föregående session till den fjärde. I enlighet med rådets beslut hade under tiden mellan sessionerna en kommitté varit sysselsatt med frågans närmare utredande. I en omfattande sammanställning av den i de nordiska länderna på området gällande lagstiftningen hade kommittén redovisat bestämmelserna om skydd mot uppsägning, om kollektivavtal och olovliga stridsåtgärder och i samband därmed om straff- och skadeståndsansvar, om förenings- och förhandlingsrätten samt om särskilda domstolar och om skiljedom i arbetstvister. Över denna sammanställning hade kommittén därefter inhämtat arbetsmarknadsorganisationernas yttrande. På grundval av det insamlade materialet hade kommittén — i vilken herr Sjö Dahl under kommittéarbetets slutskede som svensk medlem ersatte herr Strand, vilken fått tillfälligt förhinder — utarbetat sitt eget utlåtande. I likhet med kommittén fann utskottet lämpligast att rådet nu alltnast allmänt uttalade sig om önskvärdheten av att de nordiska länderna vid

förestående reformer eller ändringar av den arbetsrättsliga lagstiftningen sökte tillvarataga möjligheterna till större enhetlighet men att rådet i övrigt icke företog sig något i saken. Rådet beslöt i enlighet härmed.

I anslutning till den uppskjutna saken hade väckts ett ändringsförslag av fru Anna Sjöström-Bengtsson om gemensamma undersökningar rörande de med kvinnligt deltidsarbete sammanhängande problemen. Utskottet ansåg dock att hithörande frågor bäst kunde utredas i respektive länder vart för sig. I enlighet med utskottets förslag beslöt rådet därför att icke heller i denna sak företaga sig något.

D. Saker behandlade av trafikutskottet.

1. Lättnader för samfärdseln.

Till sessionen hade från norskt håll framförts ett medlemsförslag huruvida icke tull- och passkontroll vid vissa av de mindre tullstationerna längs den norsk-svenska gränsen kunde företagas av gemensam personal och i gemensamma lokaler. I anknytning till förslaget diskuterade utskottet olika möjligheter att ytterligare lätta tullkontrollen för resande bl. a. beträffande polletterat resgods av skilda slag. På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (rek. nr 6) riktad dels till den norska och den svenska regeringen om att i viss omfattning företaga gränskontroll vid gemensamma tullstationer med gemensam personal, dels till samtliga regeringar om att undantaga vissa slag av resgods från tullkontroll.

På grund av de meddelanden, som regeringarna lämnat med avseende å rekommendationen nr 4/1954 om tullättnader vid försändande av upplysningsfilm, upptog utskottet ånyo spörsmålet huru dylika lättnader enklast skulle kunna åstadkommas. Utskottet skisserade i sitt utlåtande en ordning för dylika försändelsers behandling och förtullning. På hemställan av utskottet beslöt rådet att i en rekommendation (rek. nr 7) förnya sin vädjan till regeringarna att möjliggöra in- och utförsel av upplysningsfilm och vetenskaplig och kulturell film ävensom filmstrips och ljusbilder utan särskild tullkontroll.

Rekommendation nr 9 punkt 8/1953 angående lättnader i tullkontrollen avskrev rådet som färdigbehandlad.

2. Trafikfrågor.

I anledning av meddelanden rörande rekommendationen nr 16/1955 om samarbete beträffande trafiklagstiftningen uttalade rådet, då dessa lades till handlingarna, önskemål om att erhålla nya meddelanden rörande samarbetet i fråga om bestämmelserna om trafikskyltar, motorfordons tekniska utrustning, om trafiksäkerhetsforskningen samt om tillsättande av en kommitté för enhetliga trafikregler, så snart tillräckliga erfarenheter vunnits.

Vidare underströk utskottet betydelsen av att vägförbindelserna mellan Finland, Norge och Sverige utbyggdes och förutsatte ett utvidgat samarbete mellan myndigheterna på detta område.

Däremot avstod utskottet med hänsyn till pågående förhandlingar att uttala sig om de problem, som uppkommit beträffande den gemensamma marknaden för lastbilstrafiken med avseende på förhållandena till utlandet.

3. Transportekonomisk forskning.

I anledning av ett regeringsförslag från norska regeringen hade rådet till behandling upptaga frågan om nordiskt transportekonomiskt forsknings-samarbete. Utskottet ansåg att man icke minst med hänsyn till de miljardbelopp, som årligen investeras i kommunikationer av olika slag, borde ge-

nom ett samarbete söka koordinera forskningsarbetet i de olika länderna på detta område. Rådet antog också en rekommendation (rek. nr 8), vari regeringarna anmodas uttala sig om lämpligheten av att inleda samarbete på detta område och av ett koordineringsorgan för trafikforskning.

4. Renskötselfrågor.

I ett medlemsförslag väckt av herrar Werner och Olof Pålsson hade föreslagits ett samarbete mellan Finland, Norge och Sverige rörande avveckling av renbetesstängseln längs gränserna samt i fråga om avyttringen av de renskötande samernas produkter. Inom utskottet förekommo olika meningar rörande denna frågas lösande. Man enades emellertid inom utskottet att avvakta bildandet av ett samernas eget internordiska samarbetsorgan — »Nordiska rådet för samefrågor» — vilket väntades komma till stånd i Karasjok i augusti 1956. Under angivna omständigheter inskränkte sig rådet på förslag av utskottet till att rekommendera regeringarna i Finland, Norge och Sverige (rek. nr 20) att närmare undersöka möjligheterna till ökad samverkan mellan länderna på renskötelsns område. Vid omröstningen om rekommendationen avhöll sig en medlem från att rösta.

5. Övriga saker.

Frågan om den norsk-svenska kustfarten, som stått på rådets saklista sedan andra sessionen, uppsköts ånyo i avvaktan på slutförandet av pågående utredningar rörande mestgynnad-nations-klausulen i Sverige.

Post- och telefrågorna togo vid denna session föga tid i anspråk. En rad av de åtgärder, rådet tidigare rekommenderat beträffande förenhetligande av postportot samt om nedsättning av telex- och teleprintertaxor, hade genomförts. Rådet kunde därför avskryva rekommendationen nr 6/1954 såvitt angår punkterna a), c) och d) samt rekommendationen nr 15/1955 såvitt angår telex- och teleprintertaxor såsom färdigbehandlade. Utskottet hoppades, att även förslagen beträffande porto för tyngre brev snart skulle kunna genomföras.

E. Saker behandlade av ekonomiska utskottet.

1. Ekonomiskt samarbete.

I enlighet med presidiets planer kom det nordiska ekonomiska samarbetet att stå i förgrunden vid rådets fjärde session. Rådet hade som underlag för sakens behandling bl. a. dels en mycket utförlig, av Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet avgiven berättelse om det pågående utredningsarbetet, dels ett av herrar Ohlin, Ohlson, Rylander och Svensson i Ljungkile väckt medlemsförslag, vari en utvidgning av det pågående ekonomiska undersökningsarbetet till nya områden påyrkades framför allt beträffande skattelagstiftningen, penningpolitiken och sättet för handelsförhandlingarnas förande. I utskottet förekom en vidlyftig och av press och allmänhet mycket uppmärksamrad diskussion kring spörsmålet om en gemensam nordisk varumarknad. I utlåtandet i saken uttalade utskottet sitt erkännande beträffande det utförda utredningsarbetet samt tillstyrkte, att detta fortsattes efter de uppdragna riktlinjerna. Tillika uttryckte utskottet sin tillfredsställelse med att samarbetsutskottet till undersökning upptagit olika sidor av den ekonomiska politiken som kunna få betydelse för den gemensamma marknaden. I utlåtandet refererades vidare ett uttalande av de finländska medlemmarna i utskottet, vari dessa förklarade sig icke vara beredda att ta ställning till den föreliggande saken, som komme att närmare undersökas genom interna expertundersökningar i Finland.

Två norska ledamöter i utskottet framhöllö i ett särskilt yttrande, att de icke ville motsätta sig, att de påbörjade undersökningarna fortsattes och avslutades, men att vad som hittills framkommit bestyrkt den uppfattningen att en gemensam nordisk marknad komme att medföra större nackdelar än fördelar för Norge.

Utskottsutlåtandet utmynnade i en hemställan att rådet måtte uppskjuta det av herr Ohlin m. fl. väckta medlemsförslaget samt i övrigt lägga bl. a. nyssnämnda berättelse till handlingarna i avvaktan på nya meddelanden i saken till nästa session. Efter en lång debatt med 24 inlägg beslöt rådet utan omröstning att bifalla utskottets hemställan.

På grund av ett medlemsförslag från isländskt håll behandlade rådet frågan om undvikande av dubbelbeskattning de nordiska länderna emellan. I sitt utlåtande tryckte utskottet särskilt på önskemålet att reglerna om skattskyldighetens inträde och upphörande vid flyttning mellan de nordiska länderna bleve så likformiga som möjligt. På förslag av utskottet beslöt rådet antaga en rekommendation (rek. nr 9) till regeringarna om att söka klarlägga i vad mån ändringar erfordras i överenskommelser, lagregler och administrativ praxis för att undgå dubbelbeskattning.

2. Atomenergifrågor.

Rådets presidium hade hos regeringarna hemställt om en berättelse rörande hittillsvarande och planerat samarbete de nordiska länderna emellan beträffande atomkraftens utnyttjande för fredligt bruk. I anslutning till den berättelse, som i anledning av presidiets framställning överlämnats till rådet från regeringarna, hade herrar Edberg, Ohlon och Sandler väckt ett tilläggsförslag av innehåll att rådet måtte rekommendera regeringarna att genom ett samordningsutskott eller i annan lämplig ordning ombesörja planeringen av den samordning på ifrågavarande område, som kunde befinnas ändamålsenlig.

Då saken var före i rådet för att remitteras till utskottet, fick tanken om ett nordiskt samarbete på detta område allmän tillslutning i inlägg från danska, norska och svenska regeringsrepresentanter.

Utskottet pekade i sitt utlåtande särskilt på möjligheterna att utbygga forskningssamarbetet samt att experimentellt utnyttja atomenergin och industriellt använda densamma. Rådet rekommenderade regeringarna (rek. nr 21) att genom ett samordningsutskott undersöka de möjligheter för ett nordiskt samarbete, som kunna finnas på detta område.

3. Övriga saker.

I ett av herr Ohlon väckt medlemsförslag föreslogs ett utvidgat samarbete på det statistiska området. Med hänsyn till de nära förbindelser, de statistiska myndigheterna redan ha med varandra, beslöt rådet på utskottets förslag att icke företaga sig något i denna sak.

Vad angår frågan om rättslig likställighet för nordiska medborgare på yrkesfiskets område, vilket spörsmål rådet tagit upp i rekommendationen nr 1/1954, meddelades i utskottets utlåtande i saken att vissa problem om utländska fiskares rättigheter i norsk hamn komme att behandlas på nästa nordiska utrikesministermöte i början av innevarande år.

Förteckning
över de vid Nordiska rådets fjärde session i Köpenhamn 1956
autagna rekommendationerna

- Rek. nr* 1. Nordisk Råd henstiller til regeringerne at overdrage en af rådet nedsat komité — bestående af 9 medlemmer til varetagelse af de spørgsmål vedrørende nordiske statsborgeres retslige ligestilling som ikke er henlagt til andre særlige organer — at samarbejde og træde i direkte forbindelse med vedkommende ministerier (departementer) ved komiteens arbejde med ligestillingsspørgsmålenes løsning.
- Rek. nr* 2. Nordisk Råd henstiller til regeringerne at søge bevilget de fornødne midler til at tilrettelægge en fælles nordisk journalistuddannelse, indtil videre i forbindelse med journalistkursus ved Aarhus universitet, efter de retningslinier, der er indeholdt i betænkning af 18. december 1955, afgivet af det af rådets præsidium nedsatte udvalg til nærmere udredning af spørgsmålet.
- Rek. nr* 3. Nordisk Råd henstiller til regeringerne at anmode Nordisk Kulturkommission efter forhandling med foreningerne Norden om en udtalelse om det foreliggende forslag fra foreningerne Nordens komité i dets helhed og særlig med henblik på, hvilke hovedopgaver der skal tilgodeses af en nordisk kulturfond som den foreslåede.
- Rek. nr* 4. Nordisk Råd henstiller til regeringerne i samråd med vedkommende videnskabsmænd og videnskabelige institutter nærmere at undersøge mulighederne for et øget nordisk samarbejde på det kriminologiske område.
- Rek. nr* 5. Nordisk Råd udtaler sin tilfredshed med det igangværende samarbejde mellem de nordiske lande på det strafferetlige område og henstiller til regeringerne, at dette samarbejde fortsættes og yderligere udbygges.
- Rek. nr* 6. Nordisk Råd anbefaler til
1. den norske og svenske regering at undersøge mulighederne for at foretage told- og paskontrol ved fælles stationer og/eller fælles personale. Det anbefales som et led i disse undersøgelser forsøgsvis at gennemføre ordningen ved en af de mindre trafikerede veje mellem de to lande.
 2. de nordiske regeringer at fritage visse kategorier af indskrevet rejsegods for toldeftersyn samt at undersøge, hvilke lettelser og forenklinger der iøvrigt kan gennemføres i den internordiske samfærdsel. Disse undersøgelser vil efter rådets opfattelse mest hensigtsmæssigt kunne foretages af den nordiske parlamentariske komité for friere samfærdsel m. m.

- Rek. nr 7.* Nordisk Råd henstiller påny til regeringerne at fastsætte regler, som gør det muligt at ind- og udføre film, filmstrips og lysbilleder af oplysende, kulturel og videnskabelig karakter uden toldeftersyn mellem de nordiske lande.
- Rek. nr 8.* Nordisk Råd anbefaler regeringerne at udtale sig om hensigtsmæssigheden af at indlede et nordisk samarbejde om transportøkonomisk forskning, herunder også om oprettelse af et koordineringsorgan for trafikforskning.
- Rek. nr 9.* Nordisk Råd rekommanderer regeringerne at søge klarlagt, hvilke ændringer i gældende overenskomster og i gældende lovregler eller administrativ praksis der vil være ønskelige til undgåelse af dobbeltbeskatning mellem de nordiske lande. Rådet imødeser meddelelser herom fra regeringerne til rådets næste session.
- Rek. nr 10.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne nærmere at undersøge spørgsmålet om skabelsen af et fælles nordisk sygehustidskrift.
- Rek. nr 11.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne at drage omsorg for, at samarbejdet i lovgivningsspørgsmål med nordisk aspekt tilrettelægges således, at den størst mulige overensstemmelse opnås mellem landenes lovgivning, og henleder i denne forbindelse særlig opmærksomheden på det ønskelige i, at samarbejdende kommissioner i de forskellige lande afgiver betænkning samtidig, at fællesnordiske lovforslag behandles samtidig i de forskellige landes parlamenter, samt i at samarbejdet ved lovforberedelsen udstrækkes ud over kommissionsarbejdet i form af gensidig orientering mellem vedkommende embedsmænd og eventuelt tillige ved direkte forbindelse mellem de enkelte landes parlamentsudvalg eller ved forelæggelse af lovforslag for rådet, hvor disse fremgangsmåder kan antages at øge mulighederne for et fælles resultat af lovgivningsarbejdet.
- Rek. nr 12.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne, at der i hvert af de nordiske lande stilles et beløb svarende til 7 500 n. kr. til rådighed, således at kulturkommissionens udredning af spørgsmålet om oversættelse til verdenssprog af nordisk litteratur kan føres videre.
- Rek. nr 13.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne at undersøge mulighederne for at ophæve told og importrestriktioner på bøger og fryksager indenfor det nordiske område.
- Rek. nr 14.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne at lade en fællesnordisk ekspertkomité undersøge,
1. hvorledes det bedst mulige samarbejde kan etableres mellem de eksisterende nordiske institutioner på ernæringsforskningens forskellige områder samt
 2. betimeligheden af en fællesnordisk institution for ernæringsforskning. I givet fald bedes komiteen redegøre for, hvorledes samarbejdet om en sådan institution bør etableres, og hvilke opgaver den skal løse.

Man går ud fra, at en sådan undersøgelse foretages hurtigst mulig.

- Rek. nr 15.* Nordisk Råd udtaler ønskeligheden af, at der for yderligere at fremme samarbejdet indenfor sundhedsvæsenets område efter behov afholdes møder mellem de ministre i de nordiske lande, under hvem sundhedsvæsenet sorterer, under deltagelse af eksperter vedrørende de spørgsmål, som i det enkelte tilfælde skal gøres til genstand for forhandling.
- Rek. nr 16.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att vid lämplig tidpunkt upptaga förhandlingar för att söka förenhetliga de olika ländernas lagstiftning om trafikonykterhet, varvid bl. a. bör eftersträvas att — oavsett huru de grövre formerna av trafikonykterhetsbrotten avgränsas — finna en viss lägre på promilleregler grundad straffbarhetsgräns.
- Rek. nr 17.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne nærmere at udrede spørgsmålet om et nordisk samarbejde på alkoholforskningens område.
- Rek. nr 18.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne at undersøge mulighederne for et nærmere nordisk samarbejde om invalideforsorg og de partielt arbejdsføres (erhvervshemmedes) problemer.
- Rek. nr 19.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne at udrede spørgsmålet om ligeværdig uddannelse og fælles arbejdsmarked for sundhedsplejersker (helsesøstre) i forbindelse med udredningen af spørgsmålet om ligeværdig uddannelse og fælles arbejdsmarked for andet medicinsk personale.
- Rek. nr 20.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna i Finland, Norge och Sverige att undersöka möjligheterna till ökad samverkan mellan länderna på renskötselns område.
- Rek. nr 21.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne gennem et samordningsudvalg nærmere at undersøge de muligheder, som er tilstede for et øget nordisk samarbejde om atomforskningen og atomenergiens fredelige anvendelse, og at forberede et sådant samarbejde, hvor dette måtte skønnes formålstjenligt. Rådet afventer nye meddelelser til næste session.
-

Åtgärder vidtagna i anledning av rekommendationer som Nordiska rådet antagit vid sina sessioner 1953, 1954 och 1955

I. Rekommendationer 1953

nr 1	ang. nordisk parlamenta-
risk publikation	Rekommendationen ersatt av rek. nr 3/1954.
<i>Slutbehandlad.</i> ¹
nr 2	ang. nordisk post- och
teleunion	En ny zon i telefontrafiken mellan Sverige och Danmark har inrättats. Vidare ha ned-sättningar ägt rum i telefontaxorna mellan Helsingör—Hälsingborg, Köpenhamn—Malmö och vice versa. — Utredningsarbetet fortsattes.
nr 3	ang. hälsovårdssamarbe-
tet	Den i rekommendationen begärda översik-
ten förelades rådet vid dess andra session.
Se vidare rek. nr 10—17 1954.
<i>Slutbehandlad.</i>
nr 4	ang. fast förbindelse mel-
lan Danmark och Sverige
över Öresund	Genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 mars
1954 ha svenska medlemmar tillsatts i en
dansk-svensk delegation med uppdrag att
utreda förutsättningarna för anordnandet av
en sådan förbindelse. Vidare ha tillkallats
två expertgrupper, en för trafikfrågor m. m.
och en för tekniska frågor m. m. — Utred-
ningsarbetet pågår.
nr 5	ang. närmare nordiskt
ekonomiskt samarbete	Rekommendationen ersatt av rek. nr 22/1954.
<i>Slutbehandlad.</i>
nr 6a)	ang. översikt över sociala
rättigheter vid vistelse i
annat nordiskt land än
hemlandet	En på Nordiska socialpolitiska kommitténs
föranstaltande utarbetad broschyr »Nordiska
medborgares sociala rättigheter under uppe-
håll i annat nordiskt land» har tryckts och
distribuerats under 1955.
nr 6 b)	ang. en gemensam kon-
vention om social trygg-
het	En nordisk konvention om social trygghet
undertecknades den 15 september 1955 vid
nordiska socialministermötet i Köpenhamn.
I anledning av proposition till 1956 års riks-
dag (nr 17) har riksdagen godkänt att Sve-
rige ratificerar konventionen.
nr 6 c)	ang. översikt över icke
ratificerade ILO-konven-
tioner	Den begärda redogörelsen överlämnades till
rådet vid dess andra session. Se vidare rek.
nr 7/1954.

¹ Då en rekommendation här och i det följande betecknas som slutbehandlad, avses därmed att rådet funnit rekommendationen för sin del färdigbehandlad.

- nr 6 d) ang. samarbete beträffande arbetarskydd Till rådets andra session överlämnades ett av de nordiska arbetarskyddsmyndigheterna gemensamt avgivet yttrande angående det fortsatta nordiska samarbetet på arbetarskyddets område.
-
- Rekommendationens samtliga punkter äro efter vad sålunda förekommit *slutbehandlade*.
- nr 7 ang. nordiska medborgares rättsliga likställighet I anledning av vid nordiska justitieministermötet i december 1953 fattade beslut ha utredningar angående en rad olika detaljfrågor igångsatts. Vissa av dessa behandlades vid rådets andra session. Se vidare rek. nr 1, 5, 19, 24—30/1954. Åtskilliga frågor äro alltjämt föremål för utredning för Sveriges del inom olika departement. Särskilt kan nämnas spörsmålet om mestgynnadationsklausulen som hinder för ökad rättslig likställighet mellan nordiska medborgare, vilken fråga varit föremål för utredning genom en särskild internordisk expertkommitté. Utredningens betänkande är för närvarande underkastad prövning inom utrikesdepartementet. — Frågan om sådan ändring av rättegångsbalken, att nordiska medborgare under vissa omständigheter tillåtas vara rättegångsombud vid svensk domstol avses skola föreläggas innevarande års riksdag. — Frågan om svenskt medborgarskap såsom förutsättning för erhållande av stats- och kommunaltjänst har varit föremål för förberedande undersökningar, som avses skola fortsättas.
- nr 8 a) ang. nordiska kulturkommissionen Nordiska kulturkommissionen rekonstruerades under våren 1954. Punkten *slutbehandlad*.
- nr 8 b—c) ang. utbyggande av vetenskapliga institutioner Enligt ecklesiastikdepartementets uppfattning finns icke anledning att lämna Nordiska kulturkommissionen något särskilt utredningsuppdrag i förevarande avseende och ej heller att för ändamålet tillskapa ett särskilt rådgivningsorgan. Punkterna komma icke att föranleda några ytterligare åtgärder från ecklesiastikdepartementets sida.
- nr 8 d) ang. samarbete mellan språknämnderna Till nämnden för svensk språkvård utgår ett årligt bidrag av 20 000 kronor. Chefen för ecklesiastikdepartementet är icke beredd att framlägga förslag om ökat bidrag till nämnden.

- nr 8 e)¹ ang. internordisk tentamensgiltighet Om tillgodoräknande av akademiska prov, som avlagts i Danmark, Finland, Island eller Norge, har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse den 18 november 1955 (nr 605).
- nr 8 e)² ang. utbyte av universitetslärare Frågan har varit föremål för undersökning i Nordiska kulturkommissionen. Denna del av punkten *slutbehandlad*.
- nr 8 f) ang. nordisk folkhögskola Punkten ersatt av rek. nr 18/1954. Punkten *slutbehandlad*.
- nr 8 g) ang. fiskeribiologisk forskning och djuphavsforskning Sedan en särskild kommitté verkställt utredning och avgivit förslag angående nordiskt samarbete på djuphavsforskningens område, fann Kungl. Maj:t genom beslut den 10 december 1954 vad i ärendet förekommit icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Punkten *slutbehandlad*.
- nr 8 h) ang. det nordiska lärostoffet i skolorna m. m. Frågan är föremål för undersökningar inom Nordiska kulturkommissionen. Punkten *slutbehandlad*.
- nr 9¹) ang. utvidgad passfrihet för nordbor Kungl. Maj:t har utfärdat utlänningskungörelse den 4 juni 1954 (nr 457). Enligt 2 § äro nordiska medborgare befriade från skyldighet att vara försedda med pass.
- nr 9²) ang. borttagande av passkontrollen vid de internordiska gränserna Punkten ersatt av rek. nr 9/1954.
- nr 9³) ang. borttagande av uppehållstillstånd för nordiska medborgare Kungl. Maj:t har utfärdat utlänningskungörelse den 4 juni 1954. Enligt 27 § äro nordiska medborgare fritagna från reglerna om uppehållstillstånd.
- nr 9⁴) ang. borttagande av tvånget att söka arbetstillstånd Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige om gemensam arbetsmarknad har trätt i kraft den 1 juli 1954 (SÖ 13/1954).
- nr 9⁵) ang. upphävande av den regelmässiga valutakontrollen vid de internordiska gränserna Den regelmässiga valutakontrollen vid utresa från Sverige till annat nordiskt land eller vid inresa till Sverige från sådant land består i princip men utövas numera endast stickprovvis.
- nr 9⁶) ang. avskaffande av passet såsom underlag för valutatilldelning Kravet på innehav av pass för tilldelning och kontroll av resevaluta har slopats beträffande resande till övriga nordiska länder, vilka icke äro underkastade legitimationstvang vid gränspassage.
- nr 9⁷) ang. ökning av valutatilldelning vid resa till nordiskt land Tilldelningen av valuta för ordinära resor till nordiskt land är så liberal, att den i praktiken kan anses vara fri.

- nr 9^{aa}) ang. lättnader i tullkontrollen Kungl. Maj:t har den 21 november 1952 (nr 707) utfärdat förordning om ändrad lydelse av 5 § tulltaxeförordningen, varigenom resande tillåtits att tullfritt införa varor för personligt bruk till ett värde av 275 kronor.
- nr 9^{ab}) ang. nordiskt carnetområde Denna del av punkten ersatt av rek. nr 8/1954.

Rekommendationens samtliga punkter *slutbehandlade*.

II. Rekommendationer 1954

- nr 1 ang. rättslig likställighet för nordiska medborgare ifråga om yrkesfiske —
- nr 2 ang. översättning till världsspråk av nordisk litteratur Ett underutskott till Nordiska kulturkommissionen har utarbetat förslag i ämnet. Se vidare rek. nr 12/1956.
- nr 3 ang. nordisk parlamentarisk publikation Publikationen Nordisk Kontakt har utkommit sedan början av 1955. *Slutbehandlad*.
- nr 4 ang. lättnader vid försändande av upplysningsfilm Jämlikt 5 § tulltaxeförordningen åtnjutes tullfrihet för framkallad fotografisk film, film med undervisnings-, vetenskaplig eller kulturell karaktär ävensom journalfilm av aktuellt värde, i den mån Konungen förordnar därom. Sådant förordnande har meddelats i Kungl. kungörelsen den 21 mars 1952 (nr 125) om ändring i kungörelsen med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen. Rekommendationen ersatt vad angår frågan om tullkontrollen av rek. nr 7/1956. *Slutbehandlad*.
- nr 5 ang. internordiska flyttningensbetyg Förhandlingar ha förts om tillsättande av en internordisk expertkommitté för frågans utredning. Finansdepartementet har förklarat sig icke ha något att erinra mot tillsättandet av en sådan kommitté.
- nr 6^a) ang. inrikes brevporto för internordiska brev upp till 500 g Önskemålen för Sveriges del tillgodosedda redan före rekommendationens tillkomst. Punkten *slutbehandlad*.
- nr 6^b) ang. särskilt nordiskt porto för internordiska brev mellan 500—1 000 g —
- nr 6^c) ang. inrikestaxor i telegramtrafiken mellan Sverige, Danmark och Norge. Nya taxor införda den 1 juli 1955. Punkten *slutbehandlad*.
- nr 6^d) ang. enhetstaxor för telegram mellan Finland och Sverige. Nya taxor införda den 1 juli 1955. Punkten *slutbehandlad*.

- Island å ena sidan och övriga nordiska länder å andra sidan.
- nr 7 ang. icke ratificerade ILO-konventioner Vid nordiska socialministermötet i september 1955 beslöts att Nordiska socialpolitiska kommittén skulle få i uppdrag att genomgå de ILO-konventioner, vilka ett eller flera nordiska länder ännu icke ratificerat.
- nr 8 ang. nordiskt carnetområde De nordiska ländernas tullmyndigheter ha vid ett under våren 1954 hållet tullmöte diskuterat en enhetlig ordning för förtullning av icke nordiska motorfordon. Vissa spörsmål äro i anledning härav under behandling inom de berörda trafikförsäkrings- och motororganisationerna.
- nr 9 ang. utvidgad passfrihet Överläggningar ha hållits med representanter för övriga nordiska länder om slopande av passkontrollen mellan länderna även för icke nordbor. Utredningsarbetet beräknas kunna slutföras under våren 1956.
- nr 10 ang. vård av nordiska medborgare på sjukhus i annat nordiskt land än hemlandet I anknytning till konventionen om social trygghet förberedas inom socialdepartementet vissa ändringar i specialkonventionen mellan Danmark, Island, Norge och Sverige angående vård av nordiska medborgare på sjukhus under tillfällig vistelse i annat nordiskt land än hemlandet. Även ändringar i sjukförsäkringslagen kunna komma ifråga. — Vad angår gemensam hälsovård i gränsområden pågår arbete inom en av medicinalstyrelserna i Finland, Norge och Sverige tillsatt samarbetsgrupp.
- nr 11 ang. gemensam medicinalstatistik Svenska medicinalstyrelsen har på ett flertal områden samverkat med motsvarande myndigheter i Danmark, Finland och Norge rörande utformningen av ländernas medicinalstatistik.
Slutbehandlad.
- nr 12 ang. nordisk hälsovårdshögskola Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 21 januari 1955 har chefen för inrikesdepartementet tillkallat svenska medlemmar i en internordisk kommitté för frågans utredning. Inom kommittén, som antagit namnet Nordiska kommittén för hälsovårdsutbildning, pågår utredningsarbetet.
- nr 13 ang. gemensam hälso-tjänst för sjöfolk —
- nr 14 ang. utbyte av och gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal Vid överläggningar mellan ecklesiastik- och inrikesdepartementen samt medicinalstyrelsen i april 1955 konstaterades enighet föreligga i utbildningsfrågan om att utbildningen

- av läkare, tandläkare, farmaceuter, sjukgymnaster och sjuksköterskor i övriga nordiska länder vore av sådant slag, att personer, som genomgått föreskriven utbildning i dessa länder, i och för sig borde ha tillräckliga kvalifikationer för att kunna tillåtas utöva sina yrken även i Sverige utan särskild ytterligare utbildning — bortsett från vissa krav på dokumenterade insikter i svensk stats- och rättsmedicin, ävensom i arbetsmarknadsfrågan om att målsättningen borde vara, att den, som avlagt examen i något av de nordiska länderna och vore medborgare i något av dessa länder, utan vidare prövning borde tillåtas att utöva det yrke, till vilket hans utbildning berättigade, i samtliga nordiska länder. Några konkreta åtgärder anses emellertid för närvarande icke kunna vidtagas i anledning av rekommendationen.
- nr 15 ang. samarbete ifråga om läkemedel Utredningsarbete pågår inom inrikesdepartementet och hos medicinalstyrelsen.
- nr 16 ang. samarbete ifråga om forskning och laboratorieundersökningar m. m. på hälso- och sjukvårdens område Utredningsarbete pågår inom inrikesdepartementet och hos medicinalstyrelsen m. fl. myndigheter.
- nr 17 ang. samarbete inom världshälsovårdsorganisationen Inrikesdepartementet har ansett det vara ändamålsenligt att sammankomster mellan de nordiska medicinalstyrelsernas generaldirektörer äga rum i god tid före världshälsovårdsförsamlingens årliga möte omkring den 1 april.
Slutbehandlad.
- nr 18 a) ang. stipendier och annat stöd till folkhögskolor Ecklesiastikdepartementet har hänvisat till bestämmelserna om studiehjälp åt elever vid folkhögskolor i kungörelsen den 5 juni 1953 (nr 531), vilka bestämmelser dock endast avse svenska medborgares studier vid folkhögskolor i Sverige. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 3 november 1953 kan ett begränsat antal elever vid svenska folkhögskolor från övriga nordiska länder och svenska elever vid skolor i dessa länder erhålla studiehjälp enligt nämnda kungörelse, ävensom vissa resebidrag för två resor inom Sverige. Några ytterligare åtgärder har ecklesiastikdepartementet icke för avsikt att föreslå.
- nr 18 b) ang. anslag till nordiska folkhögskolan i Kungälv I denna punkt påkallas ej åtgärd från Sveriges sida.
Punkten slutbehandlad.

- nr 18 c) ang. tillsättande av en nordisk kommitté för frågan om en nordisk folklig akademi Kungl. Maj:t har genom beslut den 29 april 1955 utsett svenska medlemmar i det nordiska utskottet för utredande av frågan.
- nr 19 ang. dubbel värnplikt En konvention om förhållandet mellan värnplikt och medborgarskap i Danmark, Norge och Sverige kommer att undertecknas i Oslo under den närmaste tiden.
Slutbehandlad.
- nr 20 ang. direkt skriftväxling mellan myndigheterna i de nordiska länderna Justitiedepartementet har uttalat, att den ordning som för närvarande gäller på detta område är ur svensk synpunkt ändamålsenlig och att behov av någon instruktion eller dylikt icke gjort sig gällande.
Slutbehandlad.
- nr 21 ang. utbyte av förvaltningsstjänstemän I anledning av proposition till 1955 års riksdag nr 1. bil. 2 punkt 6 har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen förordade riktlinjer vidtaga åtgärder i syfte att åstadkomma ett dylikt utbyte.
Slutbehandlad.
- nr 22 ang. nordiskt ekonomiskt samarbete Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet, som tillsatts med uppdrag att verkställa vissa av rekommendationen föranledda utredningar, har till rådets fjärde session redovisat resultatet av det hittills utförda utredningsarbetet. Detta fortsättes.
- nr 23 ang. isländska sjöterritoriella bestämmelser om skydd för fisket Kungl. Maj:t har tagit kännedom om rådets rekommendation.
Slutbehandlad.
- nr 24 ang. bibehållande av rösträtt vid bosättning i annat nordiskt land —
Slutbehandlad.
- nr 25 ang. nationalitetskrav vid anställning av befäl och manskap på handelsfartyg Handelsdepartementet har sedan hösten 1954 fört förhandlingar med representanter för danska och norska regeringarna rörande denna rekommendation. Utredningsarbetet pågår.
- nr 26 ang. nordiska medborgares rätt att driva näring Handelsdepartementet har under hösten 1955 haft överläggningar med representanter för danska och norska regeringarna rörande denna rekommendation. Utredningsarbetet pågår.
- nr 27 ang. rätt till sportfiske Vissa undersökningar ha verkställts inom jordbruksdepartementet.
- nr 28 ang. straffregisterutdrag Kungl. Maj:t har den 20 maj 1955 (nr 253) utfärdat lag om ändrad lydelse av 9 § lagen den 17 oktober 1900 om straffregister. Vidare har chefen för justitiedepartementet

- den 1 augusti 1955 (nr 509) utfärdat cirkulär angående meddelande av straffregisterutdrag mellan de nordiska länderna.
Slutbehandlad.
- nr 29 ang. nordiska patent Chefen för handelsdepartementet har med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 21 januari 1955 tillkallat svenska medlemmar i kommittén för nordiska patent. Utredningsarbetet pågår.
- nr 30 ang. sjömansbeskattning-
en Chefen för finansdepartementet har med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 februari 1956 förordnat medlemmar i en kommitté för utredning av frågan om sjömansbeskattningen.

III. Rekommendationer 1955

- nr 1 ang. nordisk lagstiftning
om konfiskation Kungl. Maj:t har den 2 december 1955 bemyndigat justitieministern att tillkalla en utredningsman med uppdrag att verkställa en förberedande undersökning för reformering av specialstraffrätten. Utredningsarbetet har påbörjats.
- nr 2 a) ang. tullfrihet och förenk-
lad tullbehandling m. m.
av barnfilm —
- nr 2 b) ang. upprättande av en
nordisk barnfilmnämnd Chefen för ecklesiastikdepartementet har förklarat sig beredd att utse två svenska ledamöter i en nordisk barnfilmnämnd.
- nr 3 ang. nordisk paviljong-
anläggning på Biennalen
i Venedig Frågan är föremål för utredning i ecklesiastikdepartementet.
- nr 4 ang. likvärdig läkar-,
tandläkar-, apotekar-, ve-
terinär-, sjukgymnast- och
sjuksköterskeutbildning Se uttalande vid rek. nr 14/1954.
- nr 5 ang. tullättnader vid till-
fällig införsel av anlägg-
ningsmaskiner m. m. Den önskade tullfriheten förefinnes i huvudsak redan i Sverige. Viss ytterligare utredning verkställs av 1952 års tulltaxekommitté.
- nr 6 ang. samarbete på radions
och televisionens område Kommunikationsdepartementet har ansett sig icke kunna tillstyrka ett förslag om ett nordiskt programråd utanför radioföretagen.
Slutbehandlad.
- nr 7 ang. förbättring av trafik-
förbindelserna mellan Is-
land och övriga nordiska
länder Kungl. Maj:t har den 3 juni 1955 bemyndigat chefen för kommunikationsdepartementet att tillsätta två svenska medlemmar i den isländsk-skandinaviska trafikkommittén. Utredningsarbetet inom denna pågår.

- nr 8 ang. lättnader för den internordiska lastbils- och busstrafiken En överenskommelse mellan Danmark, Norge och Sverige om vägtransporter har trätt i kraft den 1 juni 1955. Utredningsarbetet rörande lastbilstrafiken till icke-nordiska länder fortsättes.
- nr 9 ang. samordning av järnvägstaxorna De nordiska statsjärnvägarna, däribland de svenska, bedriva ett fortlöpande samarbete beträffande såväl persontrafik- som gods- trafiktaxorna. Bl. a. kan nämnas att en speciell tariff antagits för linjen Trondheim—Östersund i fråga om transitgods.
- nr 10 ang. nordisk arbetsmarknad för apotekare m. fl. Inrikesdepartementet har haft överläggningar med medicinalstyrelsen i frågan.
- nr 11 ang. fritagande av myndighets försändelse från tullgranskning Generaltullstyrelsen har meddelat sin avsikt att hos Kungl. Maj:t anhålla, att bestämmelser, som tillgodose rekommendationens syfte, skola inarbetas i 147 § tullstadgan.
- nr 12 ang. revision av den nordiska äktenskapslagstiftningen Förberedande undersökningar ha vidtagits i justitiedepartementet.
- nr 13 ang. översättning av facklitteratur från finska och isländska till annat nordiskt språk Frågan behandlas i Nordiska kulturkommissionen.
- nr 14 ang. internordiska resor för skol- och föreningsungdom Inom kommunikationsdepartementet har utarbetats förslag till internordisk taxa för skol- och föreningsungdomsresor. Förslaget är under behandling hos de nordiska ländernas järnvägsmyndigheter.
- nr 15 a) ang. korsbandsportot —
- nr 15 b) ang. teleprinter- och telex-taxor Från 1 januari 1956 gäller:
1) att hyresavgifterna för fasta teleprinterförbindelser fastställts till 1/3 av tidigare gällande avgifter för förhyrda telefonförbindelser;
2) att viss sänkning av telex-taxorna ägt rum;
3) att särskilt reducerade taxor fastställts för abonnemangstelexskrivningar.
- nr 16 ang. samarbete beträffande trafiklagstiftningen Genom beslut den 31 mars 1955 uppdrog Kungl. Maj:t åt den svenska gruppen av Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. att utreda frågan om olikheter i de nordiska ländernas trafiklagstiftning. Kommittén har den 9 september 1955 avgivit ett betänkande om »Nordiska vägtrafikbestämmelser m. m.» (SOU 1955/33).